

Kız Kucakta Çeyiz Bucak da

– Ispartalı · 19 Haziran 2013

KIZ KUCAKTA... ÇEYİZ BUCAKTA

Saygıdeğer gönül dostlarıma merhaba. Bu konu başlığımla sizlere adet ve geleneklere doğru gezi yaptırmak istedim. Araç yok, kaptan yok, gitmek istediğimiz yörenin adresi yok ama özümüz var, sözümüz var okuyabilecek gözümüz var, çok şükür algılayabileceğimiz Türkçe lisanımız var. Türkiye cumhuriyeti devletimin büyük bir bölümü kültürümüzün gereğini yaşıyor. Her yörenin adetleri farklı olsa da yinede gayeler bir noktada birleşiyor.

Atalarımızın benimseyerek söylediği (Kız kucakta... Çeyiz bucakta) Cümlesi aslında çok yerinde anlamlı ve ibretliktir. Köy yerlerinde kız çocuklu ailelerin her birine ziyarete gittiğiniz zaman sizin güveninizi kazandığında kızına hazırlamış olduğu çeyizleri sergileyebilir. İmkani iyi olan aileler mutlaka her evladı için çeyiz, ve düğün hazırlığını zamanlamasını yaparak ayarlar.

Eli boşa çıktığında mutlaka arkadaşlarıyla köşe başlarında muhabbet eden anneler ve kızları el işi dantel, oya gibi bir çok meşguliyetler içindedir. Bir anne çocuğunun ele muhtaç olmaması için ilk öğrettiği sanat çeyizlerde kullanılacak el hüneleridir. Mutfak hüneleri, yani yemekler, pastalar, börekler de çocuğunun beceri alanlarına girer. Misafırperverlikte öğretilmektedir.

Ben bir erkek çocuğu olarak kızların çeyizlerini henüz buluş çağına erişmeden merak ederdim. Annemle birlikte kız çocuğu olan bir akrabanın evine gittik. Annesi hürmetini yaptıktan sonra kızının çeyizleriyle ilgili arşivini evin içinde odaya serdi. Aman Allah'ım iğneden ipliğe ne ararsan bulunuyor. Annem çeyizleri incelerken çok güzel olduğunu beğendiğini dile getiriyordu.

Bende hayranlıkla izliyorum. Kız annesi arada anneme hazırladığım çeyiz çok hoşunuza gittiyse kızımla oğluna veririm hepsi sizin olur deyince. Ben mahcubiyet içinde hafif geri çekilerek içimden neden olmasın duygularına kapılarak, birazcıkta nazlanarak ilk defa hanem için değerli evlat olduğumu anladım. Aradan yıllar geçse de onun kızıyla evlenemezsek de çeyizleri o gün bu gündür hafızamda kayıtlıdır. Çeyizler birazda sır teşkil etmektedir.

Her aile göstermek istemez. Sadece düğün esnasında evden traktöre veya kamyonete taşınırken vatandaşlar kaba taslak görür. Ama değerli olanı çeyiz sandığının içindedir. Yeni bir anımı da anlatmakta yarar görüyorum. Bir arkadaşımızı ziyarete gittiğimizde, kız çocuğunun bebeliğini bildiğim için kızı hafif yetişkin görünce: Maşallah Hasan bey kızın gelinlik olmuş deyince. Kız: benim çeyizlerim bile hazır diyerek bizlere gururlanarak sergilemiş oldu.

Kırsal bölgelerde imkanı olup ta çeyiz hazırlığı yapmayı eleştirirler. İlçe ve şehirlerde genelde modaya uyarak düğün hazırlığını iki dünürün ortaklaşa aldığı eşyalar ile tamamlanır. Bu arada çeyiz sandığı adet olan yerlerde de içi boş gönderilmez. Gelin kızın özel eşyaları, işlediği dantel, oyalar da içindedir. En çok baş örtüsü çeşitleri kenar oyalarıyla, yatak odası süslemesi, çevreler dikkat çeker. Hazır satılanlardan alarak hazırlık yapanlar da mutlaka vardır.

Bu konumda çeyizin çeşitlerine fazla girmedim. Çünkü zevkler ve renkler tartışılmadığından ata sözünü özetlemeye çalıştım. Çeyiz şiirimde varlığının mutluluğunu yansıtmaya çalışıyorum. Döktür şiirimde de, mademki çeyizimizi hazırladık neden düğün olmasın, oynanılması gerektiğini dile getiriyorum. Düğün eğlence esnasında seyredene takılırlar oyna da kurtlar dökülsün diye. Allah toplum içinde ve huzuru mahşerde yüzümüzü kızartmasın. Hoşça kalınız.

***** Ç E Y İ Z *****

Anne adayının dantel elinde,
Sevgiyi işliyor gonca gülünde,
Enerji kazanır sevda dalında,
Genç kızın umudu oluyor çeyiz.

Kucakta dallanır, beşik sallanır,
Ortası göbekli, kenar pullanır,
Gelin kız çıkarken başı allanır,
Sandığa, valize doluyor çeyiz.

Düğün esnasında kaynana deşer,
Kız evi rengarenk odayı döşer,
Ziyaretçi gelir üçer ve beşer,
Hanede yerini buluyor çeyiz.

Tembellik yapanlar itibar görmez,
Dünürücü iştahsız başlığı vermez,
Kusursuz olanı eşi de kırmaz,
Sınırsız sevgiyi salıyor çeyiz.

Duygu güzelliği elbet önemli,
Rizasız kaçanın gözleri nemli,
Çalışkan bacılar her yerde ünlü,
Zeki'nin gönlünü alıyor çeyiz.

***** D Ö K T Ü R *****

Görevin gereği gönül alırsın,
Çaresiz olunca mecbur kalırsın,
Müşteri geldikçe memnun olursun,
Dostlara stresi attırır sen,

Tebessüm saçarısın daima yüze,
Buyurun diyerek girersin söze,
Hitabınız olsun kaşa ve göze,
Bizlere eğlence tattırır sen.

Böyle işlemekte ticaret hane,
Utanıp nazlanma,yapma bahane,
Müzik ortamın da her şey şahane,
Bildiğin türküyü tutturur sen.

Sağına, soluna iyice bakın,
Sanatkar üstada olunuz yakın,
Samimi davran da gitsin merakın,
İlgiyi kendine çektirir sen.

Zeki sohbetine asla doymuyor,
Merhamet duyuyor,canı kaynıyor,
Ağırdan alıyor, dansı uymuyor,
Oyna da kurtları döktürür sen.

Ispartalı Zeki Çelik TÜRKİYE İLESAM İL temsilcisi.